

SLOVENE

== Cena inseratov ==
 Enostopna polna vrsta mal
 oglasi po 4 — in 6 —
 veliki oglasi nad 45 mm vi-
 šine po 8 —, ostanke itd.
 po 12 —.

Pri večjem naročilu popust.
 Izdaja vsak dan izveniš
 ponedeljka in dneva po praz-
 niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: Vestnik MŠZ.
 Poština plačana v gotovini.

Narodna štampa
 za izdavo MŠZ.
 za del. tisk. stroje: 40 —
 za del. tisk. stroje: 40 —
 za del. tisk. stroje: 40 —
 za del. tisk. stroje: 40 —

== Dobrota izdaja ==
 v letopisih: 10 —
 v letopisih: 10 —
 v letopisih: 10 —

Posebna štev. 50 par.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo, elektronska pisma se ne
 sprejemajo. Ured. telef. št. 50, uprava. št. 423.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
 ljubljanske št. 650 in naročilo in št. 349 za plačilo,
 Zagreb 38.611, Sarajev. 7553, graške in dana. 24.797

loško Čopić:

Konferenca v Cannesu.

Predpriprava za genovsko konferenco.

Konferenca v Cannesu, ki je bila
 otvorjena 6. januarja in zaključena 13. ja-
 nuarja, tvori v mednarodni zgodovini tako
 važno etapo, da je potrebno, da se pečamo
 sistematično z njenim delovanjem.

Dne 22. decembra se je končala kon-
 ferenca v Londonu, kjer sta Anglija in
 Francija sklenili, da naj razpravljajo o ev-
 ropškem problemu Evropeji sami. Seve-
 da sta prišli do tega zaključka šele tedaj,
 ko je bilo iz pogovorov v Washingtonu jas-
 no, da ne moreta računati s pomočjo Zdru-
 ženih držav v zadevi aplikacije versajske
 pogodbe. Dne 22. decembra 1921 je na-
 znanjal komunike iz Downing Streeta, da
 se snide nova konferenca v Cannesu. Za-
 sluga za to gre Lloyd Georgeu.

Pred to konferenco so se vršili preli-
 minarni pogovori osobito med francoskimi
 in angleškimi industriji radi gospodarske
 obnove Evrope. Vrhovni svet se je naha-
 jal tedaj v Cannesu. Zdržene države so
 bile oficijozno zastopane po polkovniku
 Harveyu. V času predgovorov izroči Lloyd
 George Briand spomenico o francosko-
 angleški zvezi.

6. januarja se vrši otvoritvena seja
 vrhovnega sveta. Tu je bil sprejet
 resolucijski projekt.

V tem izjavljajo zavezniske sile, zbra-
 ne na konferenci, to so Francija, Anglija,
 Italija, Belgija in Japonska, da smatrajo za
 nujno potrebno, da se skliče v začetku
 marca gospodarska in finančna konferen-
 ca, kamor bi bile povabljene vse evropske
 sile, tudi Nemčija, Avstrija, Bolgarija,
 Ogrska, Rusija (Turčija ne). Taka konfe-
 renca bi edino mogla pospešiti obnovev
 centralne in vzhodne Evrope. Izraža se na-
 da, da se je bodo vdeležili ministrski pre-
 sedniki osebno, da se bodo priporočila hi-
 treje in vspešneje izvršila.

Neobhodno potrebni pogoji za ured-
 ničitev takega načrta so v velikem orisu
 sledeči:

I. Narodi ne morejo zahtevati, da bi
 smeli diktirati drug drugemu načela, po
 katerih si ti mislijo organizirati v notra-
 njosti lastnino, gospodarstvo in vlado. V
 tem ima vsak svobodne roke.

II. Vendar ni mogoče razpolagati s tu-
 jim kapitalom v pomoč kake pokrajine,
 kakor le tedaj, ako so posojevalci gotovi,
 da se bodo spoštovali njihovo imetje in
 njihove pravice in ako jim bo dobiček nji-
 hovih podjetij zavarovan.

III. Ta čut sigurnosti ne more biti
 vzpostavljen, ako se države, ki žele tuje-
 ga kredita, ne zavežejo:

a) da priznavajo vse javne dolgove in
 obveznosti, ki jih je ali pa ki jih bo skle-
 nila ali pa garantirala država, občina ali
 drugi javni organi in da pristanejo na to, da
 poravnajo, vrnejo oziroma odškodujejo vse
 interese tujcev za izgubo ali škodo, ki se
 je vršila radi konfiskacije ali sekvestraci-
 je imovine.

b) Da sestavijo legalen in praven si-
 stem, ki bo zagotavljal nepristransko izvr-
 šitev vseh trgovskih in drugih pogodb.

IV. Narodi bodo morali razpolagati s
 primernimi denarnimi sredstvi. V sploš-
 nem morajo obstajati finančni in denarni
 pogoji, ki nudijo prometu zadostno garan-
 tijo.

V. Vsi narodi se morajo zavezati, da
 se vzdrže vsake subverzivne propagande,
 ki bi škodila redu in političnemu sistemu
 v drugih državah.

VI. Vse pokrajine se morajo zavezati,
 da se vzdrže vsakega napada na sosede.

Ako bi ruska vlada zahtevala, v svrhu
 osiguranja pogojev, potrebnih za razvoj
 trgovine v Rusiji, da se oficijozno prizna, bi
 zavezniske sile ne bile v stanu storiti tega,
 ako ruska vlada ne sprejme imenovanih
 pogojev.

Kot sedež konference se določi Ge-
 nova.

7. januarja nadaljujejo eksperti svo-
 ja dela. Ministri študirajo pogoje za obno-
 vo Evrope. Vrhovni svet sklone pozvati
 zastopnike Nemcev v Cannes. Naslednjega
 dne sklone isti svet ustanovitev konsorcija
 za gospodarsko obnovo Evrope.

Projekt, ki se peča s tem, našteva
 težave z delavstvom, ki se ga ne more za-
 posiliti, lakoto v Rusiji in transportno kri-
 zo, ki ovira vsak promet. Da se vrnejo
 normalni časi, je nujno potrebno, da se iz-
 polnijo pogoji, naštetih v projektu z dne 6.
 januarja. Ako kateri izmed narodov ne bi
 hotel sprejeti pogojev, je vsaka trgovska
 izmenjava s to državo nemogoča, razen v
 omejeni meri, vsled česar bi cela Evropa
 trpela. Tržišča centralne in vzhodne Evro-
 pe pridejo najbolj v poštev za obnovo ev-
 ropške industrije. Ako se ta tržišča ne od-
 pro, bo centralna in vzhodna Evropa šela
 na milijone človeških izgub, obnova bo
 čimdalje težja in razmere, ki rode bedo in
 lakoto v vzhodnih krajih, bodo pahnile in-
 dustrijsko prebivalstvo zahodnih krajev v
 dolgo dobo brezdelja. V tem slučaju bo
 gospodarska restavracija še težja. Inflacija
 bo trajala še dalje, draginja bo večja; po-
 lagoma bodo prizadete še Indija, Kitajska,
 Argentina in Brazilija.

Posamezne države si same ne morejo
 pomagati, treba je odkritosrčnega sodelo-
 vanja vseh evropskih narodov. Zato pred-
 lagajo to-le:

Velika Britanija, Francija, Italija, Bel-
 gija in Japonska kakor tudi Združene dr-
 zave, ako to žele, bodo sodelovale v tem
 smislu v sporazumu z drugimi državami,
 ki so zmožne izdatno pomagati. Zeleti je,
 da se Nemčija vdeleži tega skupnega dela.
 Nemčija je v industrijskem, finančnem in
 trgovskem oziru važen faktor v centralni
 Evropi. Težavno je le zbuditi zaupanje za
 potrebne kredite. Vlade same tega ne mo-
 rejo storiti, kajti take kreditne operacije
 zahtevajo poznavanje posojevalcev in te
 poznajo samo industriji in finančniki.

Mednarodni sindikat.

Zato predlagajo ustanovitev medna-
 rodnega sindikata, ki mu bodo dodeljeni
 narodni sindikati po posameznih državah.
 Njegov cilj je organizacija transportnih
 sredstev, ureditev luk in drugih podjetij
 v krajih, ki sprejemajo te pogoje in žele
 pomoči. Sindikat bo podpiral tudi privat-
 na podjetja, ki bi prevzela posebna dela.
 Sodelovanje Nemčije bi olajšalo tej plače-
 vanje reparacij. Polovica njenih dohodkov
 bi se izplačala reparacijski komisiji.

Pogodbe za dobavo surovin in vseh
 drugih predmetov se bodo vršile s posa-
 meznimi državami proporcionalno njihovi
 finančni udeležbi pri mednarodnem in na-
 rodnem sindikatu.

Vlade soudeležnih držav bodo vpla-
 čale 10.000 funtov šterlingov v pokrite
 stroškov za študij in poizvedovanja, ki so
 potrebne, predno se začne končno veljav-
 no z akcijo.

V aneksu sledijo podrobnosti o ime-
 ru, sedežu, ustanovitvi, sestavi, kapitalu
 in dolžnostih sindikata.

Istega dne dospe brzojavka, da se na-
 merava vlada sovjotov udeležiti konfere-
 nce v marcu in v drugi brzojavki predlaga
 ruska vlada Londonu namesto Geneve.

10. januarja prvi sestanek odbora, ki
 naj pripravi potrebno za gospodarsko
 konferenco. Istega dne sprejme vrhovni
 svet resolucijo glede ustanovitve medna-
 rodnega sindikata in glede konference v
 Genovi. V tej resoluciji odobrava
 vrhovni svet ustanovitev tega sindikata.

Določa se, da se takoj sestavi odbor
 iz 2 britanskih, 2 francoskih zastopnikov,
 1 italijanskega, 1 belgijskega, 1 japonske-
 ga, ki imej pravico vpoklicati še zastop-
 niki ostalih pokrajin da

1. preštudirajo projekt v podrobno-
 stih;

2. izvrše vse potrebne poizvedbe;

3. organizirajo čem prej mednarodni
 in narodne sindikate;

4. poročajo na konferenci v Genovi o
 izvršenih točkah;

5. stavijo vse mogoče predloge, ki bi
 kaj pomagali konferenci v Genovi ali sin-
 dikatom.

Vlade, zastopane v vrhovnem svetu,
 se zavežejo, da izplačajo takoj 10.000 fun-
 tov, določenih za delovanje organizacijske-
 ga odbora in da pospešujejo v vsem delo
 sindikata.

Istega dne protestira italijanska dele-
 gacija proti njeni izključitvi iz francosko-
 britanskega pakta garancij.

11. januarja dospe nemška delegacija

z Rathenauom na čelu v Cannes. Nato kon-
 ferira Lloyd George z Briandom in Lou-
 cheurjem glede osnutka projekta o fran-

cosko-britanskem paktu. Istočasno določijo
 vrhovni svet program konference v Ge-
 novu.

Razprava o dvanajstih za marec in april.

MINISTROM NAJ SE DOKLADE ZNIŽAJO. — PRORAČUN ZDRAVSTVENEGA MINISTRSTVA ZA PREČANSKE POKRAJINE ZNIŽAN ZA 2.800.000 DINARJEV

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Na včerajšnji
 seji finančnega odbora se je razpravljalo
 o predlogu zemljoradnika Lazića, naj se
 dnevnice ministrov znižajo od 290 Din
 na 100 Din, dnevnice ministrskega pre-
 sednika od 300 Din na 150 Din. Za ta pred-
 log je glasovala vsa opozicija. Predlog je
 propadel s 7 proti 10 glasovom. Predlog,
 naj se poslancem znižajo dnevnice od 120
 na 90 dinarjev, je propadel, ker so proti
 njemu glasovali tudi socialni demokrati.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Finančni od-
 bor je danes nadaljeval razpravo zakona
 o dvanajstih za marec in april. Sprejet
 je bil predlog ministra za zunanje stvari
 dr. Ninčiča, da se ustanovi poslaništvo v
 Tirani. Nekateri poslanci so zahtevali, naj
 se ukmeta poslaništvi v Madridu in Ber-
 nu, ker sta manj važni. Ker pa ta zadeva
 ne spada v kompetenco finančnega odbo-
 ra, je bila odložena, s čemer se bo najbr-
 že strinjal tudi zunanji minister. — Daljša
 debata se je nato razvila o povišanju plač
 poslanikom v Londonu, Parizu in Wa-
 shingtonu. Finančni odbor zastopa stali-
 šče, da je treba te plače povišati, ker imajo
 poslaniči drugih držav višje prejemke,
 da morejo dostojno reprezentirati. Tako
 ima n. pr. bolgarski poslanik po 20.000
 frankov mesečno, češkoslovaški tudi po
 20.000 in rumunski po 15.000 frankov. Fi-
 nančni odbor razpravlja nato o proračunu
 ministrstva za narodno zdravje. Načelnik
 tega ministrstva je podal podrobno in ob-
 širno poročilo o tem resortu, zlasti o bol-
 nišnicah. Po poročilu je v Jugoslaviji dvo-
 je vrst bolnišnic: državnih in samouprav-
 nih. V Srbiji in Črni gori so bolnišnice
 državne in se vzdržujejo iz državnih sred-
 stev. V Vojvodini so vse bolnišnice zaseb-
 ne in se nahajajo v finančnih težkočah.
 Tam so pred vojno pobirali 13 odstot. da-
 vek za vzdrževanje bolnišnic, pa so kljub
 temu težko izhajale, ker se znesek od leta
 1914. ni nič povišal. Tudi na Hrvatskem in
 v Slavoniji je uveden sistem samouprav-
 nih bolnišnic. Tudi v tej pokrajini je na-
 stala kriza, ker inozemci ne plačujejo
 vzdrževalnine. Stiki s tujimi državami so
 prekinjeni in tako se za inozemce, ki se
 nahajajo v naših bolnišnicah, ne morejo
 iztirjati plačila. Kriza je nastala tudi vsled
 ruskih beguncev, od katerih leži kakih
 5000 v bolnišnicah. Računi za vzdrževal-

nine so bili poslani komisiji za ruske be-
 gunce, ki pa teh računov ne more porav-
 nati. V Sloveniji je vlada leta 1918. pre-
 vzela skoraj vse samoupravne bolnišnice
 v državno režijo in ostalo je le malo za-
 sebnih bolnišnic. V Bosni obstoja državna
 bolnišnica v Sarajevu, ostale pa so sa-
 moupravne. V Dalmaciji je bila doslej sa-
 mo ena samoupravna bolnišnica, in sicer
 v Zadru. Iz vsega tega se vidi, da je pri
 nas dvojen sistem bolnišnic. Absolutno
 potrebno je, da se to izenači. Država mora
 bolnišnice poddržaviti. Ker predlog mini-
 strstva za narodno zdravje predvideva več
 milijonov, je finančni minister dr. Kuma-
 nudi izjavil, da pristane v proračunskih
 dvanajstih na one številke, ki se nana-
 šajo na prehrano, razsvetljavo in kurivo.
 Glede ruskih beguncev, ki se nahajajo v
 naših bolnišnicah, je finančni minister pri-
 stal na to, da poravnava država račune za-
 nje. Odobrena je za državne bolnišnice v
 Srbiji in Črnigori postavka 2.228.000 Din.
 Za prečanske kraje zahteva ministrstvo za
 narodno zdravje znesek 4.500.000 Din, po
 daljši debati pa je finančni minister pri-
 stal samo na znesek 1.700.000 Din. Poro-
 čevalec zdravstvenega ministrstva je izja-
 vil, da se s tem majhnim poviškom ne bo
 odpravila kriza, v katero so zašle bolniš-
 nice.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Referat za-
 stopnika ministrstva za narodno zdravje
 je pokazal na seji finančnega odbora, da
 državna uprava slabo skrbi za ljudsko
 zdravje. Bolnišnicam primanjkuje skoro
 vsega, tako da bi se nekatere morale za-
 preiti tekem osmih dni. Poročilo zastopnika
 ministrstva za narodno zdravje je napra-
 vilo globok vtis ter je bilo sklenjeno, da
 mora takoj danes priti do sporazuma med
 finančnim ministrstvom in ministrstvom za
 narodno zdravje, kateremu se imajo jutri
 votirati naknadni krediti.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Danes se je
 končala v finančnem odboru debata o dva-
 najstih. Dovoljeni so naknadni krediti
 za ministrstvo narodnega zdravja in mini-
 strstvo prosvete. Poročevalec finančnega
 odbora dr. Šečerov je prečital ob tej pri-
 liki zelo površno sestavljena poročila,
 proti kateremu so glasovali in vložili
 odvojeno mišljenje Jugoslovanski klub,
 zemljoradniki in socialni demokrati.

Samouprava oblasti.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Na včerajšnji
 seji podobora za oblastno samoupravo je
 predlagal v imenu Jugoslovanskega kluba
 posl. dr. Ante Dulibić, naj se črta dolo-
 čilo, da imajo veliki župani pravico pris-
 tosvovati sejam oblastnih odborov. Povdar-
 jal je, da omejuje to določilo svobodo od-
 bornikov, ker se po nepotrebnem podreju-
 jejo velikim županom. Odborniki ne morejo
 v tem slučaju zavzeti primerne stališča
 napram velikim županom in njihovem po-
 slovanju, kakor bi to smatrali za potrebno.
 Za nadzorstvo države nad poslovanjem ob-
 lasti zadostuje, da predloži odbor sprejete
 sklepe velikemu županu. Ni razloga dovo-
 liti velikim županom, da prisostvujejo raz-

pravam oblastnih odborov, ki so nekaj po-
 dobnege kakor dosedaj deželni odbori,
 katerih sejam ni imel razen odbornikov ni-
 hče pravice prisostvovati. Nadalje je posl.
 dr. Dulibić predlagal, naj se ukinejo dolo-
 čila, da se oblastne skupščine ne smejo iz-
 javiti o vladnih objavah, poročilih velikih
 županov in državnih upravno-oblastnih po-
 silih, kar bi pomenjalo onemogočenje vsake
 kritike poslovanja vlade v dotični oblasti.
 Pododbor je sprejel določila kakor jih je
 predlagala vlada z izpremembami z ozirom
 na ugovore posl. dr. Dulibića v toliko, da
 bistveno ni izpremenjena vsebina tege
 vladnega predloga.

Protest Jugoslovanskega kluba proti državnemu gospodarstvu.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Na seji finanč-
 nega odbora so vložili v imenu Jugoslovan-
 skega kluba posl. Pušanjak, Kleki in tova-
 riši odvojeno mišljenje nastopne vsebine:
 »Razprava v finančnem odboru je pokazala,
 kako se neresno dela kljub nujni potrebi,
 da se sprejme reden proračun za leto
 1922 in napravi konec zmešnjavi, ki vlada
 v državni upravi. Obsojati moramo postop-
 panje, da se predlagajo dvanajstine na pod-
 lagi fiktivnega proračuna za leto 1921-22,
 ki je vsekakor zmanjšan za 107.651.031.60
 dinarjev. Posledica tega neracionalnega
 zmanjšanja je, da se ne more izhajati z odo-

brenimi krediti in da ministrstva za pro-
 met, za javna dela in za narodno zdravje
 zahtevajo naknadne kredite. Jasno je že
 sedaj, da se v proračunu ne bodo dosegli
 nobeni prihranki in da se bo proračun zve-
 čal. Poslanci Jugoslovanskega kluba pro-
 testirajo, da se je finančnemu ministrstvu
 dovolilo za mesec marc in april izreden kre-
 dit 76 milijonov dinarjev kot fond vlade.
 Ta ogromni kredit rabi vlada za namene,
 ki so večinoma neumestni in sicer brez odo-
 brenja in kontrole narodne skupščine. Pro-
 testirajo proti temu tem bolj, ker se ni vpra-
 šalo za odobrenje tega fonda finančnega
 odbora. Protestirajo proti načinu gospodar-
 stva v zadnjem času v ministrstvih za pro-
 met in za javna dela, ker delata ti ministr-

stvi izdatke preko predvidenega proračuna, izvršujeta razna dela, izplačujeta pogodbe, dasi se ve, da nimata dovolj kreditov. Dejstvo je nadalje, da se letošnji dohodki davkov in carin ne upoštevajo dovolj resno in da se ti dohodki označujejo preširoko v proračunu, da se ne misli dovolj resno na izenačenje davkov in drugih bremen po vsej državi.

V imenu malih posestnikov in delavcev, v imenu najsiromašnejših slojev prebivalstva Slovenije in Dalmacije, ki nimajo dovolj sredstev za najnujnejše življenjske potrebe, zahtevamo, naj se zviša eksistenčni minimum od 4800 K vsaj na 15.000 K, da se tako opomore veliki bedi teh slojev. Potrebno je, da se to sprejme že sedaj pri dvanajstinih za marec in april, ker se bo v marcu vršilo določevanje osebne dohodnine ter bi postala ta določba iluzorna, ako bi se šele pozneje postavila v redni proračun. V znak protesta proti slabemu državnemu gospodarstvu, omejevanju kontrole narodne skupščine oziroma finančnega odbora glede odobritve izdatkov v znesku 76 milijonov dinarjev za marec in april finančnemu ministru, proti nepravilnemu obdavčenju najsiromašnejših slojev, bomo glasovali proti dvanajstini.

DOSLEDNOST SAMOSTOJNEŽEV.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) »Kmetijski list« v svoji zadnji številki pozdravlja predlog glede znižanja dnevnic ministrom in ministrskemu predsedniku, poslanec samostojne kmetijske stranke Rajar pa je glasoval proti znižanju.

PRIPRAVE ZA POROKO KRALJA ALEKSANDRA.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Včeraj popoldne je odpotoval v Bukarešto romunski poslanik na našem dvoru, Emandi, da pripravi vse potrebno za svečano zaroko kralja Aleksandra s princezino Marijo. Odbor za priprave svečanosti povodom poroke kralja Aleksandra je imel danes sejo, na kateri se je določil načrt programa, ki bo predložen kralju in vladi, da se o njem izrazi. Potem šele bo izdelan definitivni program. Svečana poroka se izvrši na brže 4. junija na pravoslavne in katoliške binkošti. Vse svečanosti povodom poroke našega kralja s princezino Marijo bodo imele v glavnem narodni značaj z vsemi narodnimi običaji v posameznih pokrajinah. Pri tej priliki se priredijo tudi razne kulturne in umetniške manifestacije, velik sinfonični koncert, pri katerem bo sodelovalo 200 glasbenikov, svečana predstava v narodnem gledališču, beneški večer na Savi in Donavi, umetniške razstave, ogromno pregledovanje vojske itd. Svečanost bo trajala pet dni. Včeraj sta minister dvora Janković in predsednik občine posetila ministrskega predsednika Pašića, s katerim sta razpravljala o pripravah za svečanosti povodom poroke kralja Aleksandra ter o prihodu rumunskega kralja Ferdinanda, ki ga pričakujejo v Belgrad v drugi polovici aprila.

ODPRAVA KAZNILNIČNIH KURATOV.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Danes je imel sejo drugi odsek finančnega odbora, na kateri je protestiral v imenu Jugoslovanskega kluba posl. Pušenjak, da se ukinejo mesta kuratov v vseh kaznilničnih zavodih — in da se obdrže samo honorirana mesta kuratov. Posl. Pušenjak je naglašal, da kurati po kaznilnicah ne opravljajo samo cerkvenih poslov, temveč da tudi vzgajajo kaznjence, da napravijo iz njih koristne člane človeške družbe. Referent za kaznilnice je odločno nasprotoval, da bi se obdržala še nadalje mesta kuratov. Tudi ministra dr. Marković in Radonić sta sprejela predlog, naj se v bosanskih kaznilnicah ukinejo mesta kuratov vseh veroizpovedi, vsled česar vlada v vrstah bosanskih poslancev velika nezadovoljnost. Ta zadeva bo prišla še pred plenum finančnega odbora in skupščine, vsled česar ni verjetno, da bi predlog dr. Šečerova prodril.

NAŠA DRŽAVA IN GENOVSKA KONFERENCA.

Belgrad, 14. febr. (Izv.) Na noto naše vlade, ki je zahtevala podrobnosti glede mednarodne gospodarske konference v Genovi, še ni dospel odgovor. Zato naša vlada še ni mogla končno veljavno pristati na poziv, da se udeležijo konference. V političnih krogih pričakujejo, da se ministrska predsednika Pašić in dr. Beneš sporazumeta o nastopu Jugoslavije in Češkoslovaške na konferenci. V diplomatskih in političnih krogih zatrjujejo, da bo šlo po stopanje male entente paralelno z zadržanjem Francije.

GENOVSKA KONFERENCA SE NI ODGO-DENA.

Rim, 14. febr. (Izv.) »Messaggero« poroča poluradno, da je dan začetka genovske konference določilo pet velesil. Doslej konference še ni odgodena.

NOVA VLADNA KRIZA V AVSTRIJI.

Dunaj, 14. febr. (Izv.) Dr. Schobrov kabinet se zopet nahaja v krizi. V parlamentu ima sicer večino, ne pa v odsekih.

Poučeni krogi sodijo, da je računati z odstopom dr. Schobrovega kabineta.

ZAUPNICA DR. WIRTHU ZAGOTOV-LJENA.

Berlin, 14. febr. (Izv.) Po poročilu parlamentarnih krogov je za zaupnico državnemu kanceljeru dr. Wirthu zagotovljena večina.

KRIZA V INDUSTRIJI.

Bratislava, 14. febr. (Izv.) Industrijski krogi zagotavljajo, da bo morala cela vrsta industrijskih podjetij v najkrajšem času ustaviti delo, ker manjka premoga.

GRŠKI KRALJ NE ODSLOPI.

Zagreb, 14. febr. (Izv.) Današnja »Riječ« prinaša interview svojega dopisnika z bivšim grškim ministrom za zunanje stvari dr. Streitom, ki se sedaj nahaja v Ženevi. Dr. Streit je izjavil, da so vse vesti o odstopu kralja Konstantina absolutno absurde, ker se je 90 odstotkov grškega naroda izjavilo za kralja. Kar se tiče male entente je

dejal dr. Streit, da je to zelo srečna misel in da se mora njen krog še povečati z vstopom novih članov na Balkanu.

ZELEZNIŠKA KONFERENCA V MERANU.

Milan, 14. febr. (Izv.) Prihodnji teden se bo vršila v Meranu železniška konferenca, katere se bodo udeležili zastopniki Italije, Švice, Nemčije in Avstrije.

SPREMEMBA V RUSKEM ZASTOPSTVU NA DUNAJU.

Dunaj, 14. febr. (Izv.) Dosedanji zastopnik ruske sovjetske vlade na Dunaju dr. Varšavski bo odpoklican. Na njegovo mesto pride Schlitter.

AVSTRIJSKI KONZULAT NA JUŽNEM TIROLSKEM.

Inomest, 14. febr. (Izv.) Avstrijska zvezna vlada se pogaja z italijansko vlado radi ustanovitve avstrijskega konzulata na južnem Tirolskem.

Nova fašistovska nasilja na Reki.

Reka, 14. febr. (Izv.) Reška jugoslovanska stranka je dobila telefonično vest z Reke preko Sv. Ane pri Sušaku, da so fašisti danes popoldne z bombami napadli kvartiro na Reki, pri čemer je bilo več oseb ubitih in ranjenih. Fašisti so polili s petrolejem vagon uniform, ki je prišel z Dunaja za novo reško policijo in ga zažgali. Nocoj pripravljajo fašisti velik napad z bombami na vladno palačo in na predsednika Zanello samega. Karabinjerji, ki

bi morali vzdrževati red, so popolnoma brezbržni in pasivni. Reška jugoslovanska stranka se je z nujno brzotvajo obrnila v Belgrad na zunanega ministra dr. Ninčiča za oboroženo pomoč naši obmejni četi, ako bi Zanello to prosil diplomatskim putem. To se je sporočilo tudi italijanskemu poslaniku Manzoni in v Belgrad, ki je tajniku Stejiću osebno obljubil, da bo za vsako ceno ščitil reško vlado in predsednika Zanello.

Časopisni glasovi o Radičevi spomenici.

Službeni čehoslovaški tiskovni urad javlja: »63 poslancev hrvatskega bloka namerava v posebni spomenici zahtevati od mednarodne konference v Genovi nezavisnost hrvatske države. Svojo spomenico so poslali časopisju. Ta vest je neugodno iznenadila parlamentarne kroge, ker kljub obstoječim nasprotjem ni nihče pričakoval, da bodo Hrvati raje videli vmešavanje tujcev v njihove domače razmere kot pa bratski sporazum. Kar pa se tiče samega koraka hrvatskega bloka, vlada prepričanje, da bo akcija Hrvatov ostala brezpredmetna, ker bodo velesile brez dvoma zapeljane hrvatske politike spravile na pravo pot, da namreč zastopajo svoje želje in zahteve pred edino kompetentnim forumom, pred svobodno izvoljenim parlamentom kraljevine SHS. Nastop Hrvatov je žalosten, ker mu manjka vsaka resnost.«

Razumljivo je, da Čehi niso posebno veseli spomenice, že iz zavezniških razlogov.

Belgrajski listi nastop hrvatskega bloka odločno odklanjajo, kar je povsem naravno.

Glasilo zemljoradnikov »Selac« pa piše: »Smatramo, da so se Hrvati prena-gliili. Kolikor je nam znano, še niso izčrpali vsa sredstva v razgovoru z »Belgradom«. Oni so se mogoče razgovarjali z demokrati in z radikali in so izgubili zaupanje v njihove odgovore in dejanja. Toda poleg radikalov in demokratov žive v Jugoslaviji še druge stranke in skupine. Nam ni znano, če so bratje Hrvati iskali stikov s temi činitelji. Morali bi ga pa iskati že zato, ker niso samo oni nezadovoljni z današnjo upravo.

»Narodna Politika«, glasilo H. P. S., sodi, da je pogrešana, ker bi mogla dati velesilam povod, da se vmešavajo v naše notranje zadeve. Ni pa sigurno, ali se interesi velesil krijejo z interesi hrvatskega naroda. Vsaj kar se tiče Italije, ni dvoma, da je hrvatskim interesom sovražna. Velesilstvu pa, ki vodi našo zunanjo politiko, bo spomenica služila kot orodje, da politiko nasilja napram Hrvatom še podvoji in da bo hrvatske interese še bolj žrtvovalo nego jih je doslej.

Rudolf Hercigonja — Svetozarju Pribičeviću.

Poslanec dr. Momčilo Ivanić je objavil v »Radikalu«, kakor pravi, doslovno pismo R. Hercigonje Sv. Pribičeviću, ki pa razglasa pismo kot falzifikat. Pismo se glasi:

Gospodine ministre!

Zacelo da niste primili moje pismo od 4. X. o. g., u kolu se osvrčnem na Vašu poruku, koju mi poslate preko B., ier sam jučer primio od nje pismo, u kolu me nita za razlog mojot šutnji. S toga Vam sada pišem na onu drugu adresu.

Odbijam Vašu ponudu da mi pošaliete novaca i preporuke za A., ier i ako sada živim u prilično mizerim prilikama (a uz to i slaba zdravlja), iak volim da sam ovdje, blizu Jugoslaviji, i da iz prikraja motrim što se ondje zbiva. Nije mi razumljiv Vaš strah. Držim, da što ste se još 1914. mogli dovoljno uvjeriti o čistoti moja značaja. Pitajte o tome W.-a. Istina sad su naši odnosi drugačiji nego li su bili 1914: onda nacionalisti i Vi i ja: — sada Vi predstavnik jednog crnog, reakcionarnog i krvavog režima, — ja revolucionarnog, anarhističkog, rušilac sadašnjega poretka. Da gosp. Svetozare, ja nisam za svo vrijeme naših odnosa

prile i poslije »oslobodjenja« niti časka posumnjao o tome, da nas dvojicu ne vode nikakvi zajednički interesi, da svaki od nas dvojice želi ne to temeljito drugo i da odnose među nama podržaje jedino težnja, da jedan drugoga što više i što temeljitije izkoristi za svoje ciljeve.

Vi ste si sve to dabome drugačije zamišljali, smatrajući, da se u meni nalazi još prilična doza predratnog nacionalističkoga romantizma. Kako vidite, varali ste se. Iz toga uzroka i došlo je do nesporazuma među nama, ier u moje (rušilačkom) interesu nije bilo, da se makne na pr. jednoga Radića, koji je — u borbi za postignuće svojih megalomanijskih ambicija — i sam pomagao rušiti. To bi bilo samo u Vašem interesu. Pa ja sam to i W.-u potanko izložio u Z.-u, kada sam odbio Vaš predlog. Da ja ne volim Radića, — on je jedan jedan čovjek — i konzervativac i opasan megaloman. Ali ja bih bio lud, kada bih išao da se tim sredstvima služim protiv onih lica, koja i ako ne sviesno i drugim sredstvima, pomažu meni. Iz toga razloga bio sam i protiv akta na Draškovića, ier mi je bilo poznato (čak mi je jednom s jednom W. dovorio o tome), da i on sorema sličan mi je u demokratskoj stranci kako je priredio Protić Radikalima, te da bi Vama takav jedan akt došao samo u korist (kao što se je to kasnije doista i zbilo).

Vi se sada bojite, — a i razumljivo, da bi Vam bilo neugodno, kada bi se saznalo, da jedan šef »parlamentarne« demokratske vlade i — ministar policie — naktira sa jednim anarhistom, te mi za to i nudite put u Am. Tko zna, šta kanite sa mnom? Zato ja radije ostajem ovdje. Ne trebate se bojati. Neću Vas ucijenjavati kao što ste Vi to bašade učinili sa mnom. Ljude oko Hrv. Zaj. suviše potcenjujem, a da bi se njima poslužio u borbi protiv Vašega režima. Da vidite je sam iskren, vraćam Vam sada i moj kurirski dekret, i jedini dokument, koji je još zastao kod mene, i koji može da posvedoči našu vezu. List i dokumente, koje sam prije svoja odlaska iz Z. primio od W. spolio sam, čim sam prešao granicu. Nemaite dakle straha. Ovakvim sredstvima borbe neću da se služim. Više volim bombe i revolvere — to je iskrenje i lično praska.

Dekle, ne bojte se!

P., 23. XI. 1921.

»Vaš«

Rudolf Hercigonja.

»Radikal« razlaga kratice u pismu takole: A. in Am. znači Ameriko, W. — Winderja, Z. — Zagreb, Hrv. Zaj. — Hrvatsko Zajednica, a P. na koncu morda Prago. Samo onega kurira ali posrednika B. nismo mogli dešifrirati.

Politične novice.

Uganka. »Die homerischen Gesänge sind der unversiegbare Quell, aus dem seit Jahrhunderten die Menschheit geistige Frische und ideale Begeisterung schlürft, sind seit grauen Vorzeiten die unerschöpfliche Fundgrube für die herrlichsten Kunstwerke der Dichter und bildenden Künstler der indo-europäischen Rasse. Diese homerischen Gesänge, die für unsere Jugend sowohl, wie für das reifere Alter eine Quelle der herrlichsten Genüsse bilden, singen und sagen von blutigen Kämpfen...« S temi izjavljani je l. 1914. pričel profesor Franc Voglar svojo v izvestju mariborske gimnazije objavljeno razpravo »Die Helenasage in der griechischen Dichtung«, ki jo je posvetil svojemu bivšemu profesorju, »der ihm als unübertrefflicher Lehrer den Weg in die Herrlichkeit der griechischen Welt gewiesen, in dankbarer Verehrung«. Isti Franc Voglar, po demokratski milosti ravnatelj ženskega učiteljišča v Mariboru, je pa na zadnji seji viš. šol. sveta glasoval proti humanistični gimnaziji. Leta 1914. je pisal po svoji, l. 1922. je pa glasoval po vladni volji. Kaj ima večjo moč: centralizem ali prepričanje? Vprašajte g. ravnatelja Voglarja!

+ Dr. Kukovčeva koncentracija se krha. Poročali smo o dr. Kukovčevem predavanju na shodu mariborskih obrtnikov organiziranih v »Slovenskem obrtnem društvu«. »Jutro« je to priliko izbralo v posebnem poročilu na uvodni strani z debelim naslovom: »Mariborski obrtniki za koncentracijo naprednih sil.« Kdor pozna politično mišljenje obrtnikov včlanjenih v omenjenem društvu in je bil pri predavanju navzoč ko neprizadet, se je moral temu poročilu čuditi. Dr. Kukovec sam je že pričetkom svojega govora previdno se zavaroval, da ne prihaja na to zborovanje kot politik, »še manj kot poslanski kandidat«, temveč »njen gov nastop naj bo obojestransko neobvezan. Ali odvet. kandidat dr. Relsman, ki se je v zadnjem času s posebno vnetostjo in delo za dr. Kukovčevu koncentracijo in ki se v zadnjem času nekam sumljivo pojavlja na vsakem zborovanju tega obrtnega društva, je in »irral« resolucijo, te je še tisti večer pod firmo, kakor jo obrtno društvo ni nameravalo, lansiral v »Jutro«. Da je bilo to poročilo falzifikat, to je po vedal tudi posl. Brandner na zadnjem NSS shodu v ravno istem prostoru, kjer se je izrekel proti dr. Kukovčevi koncentraciji.

+ Incident z našim poslanikom. Pešti. Naš poslanik v Pešti g. Milojević bil imel izročiti svoje poverljivo pismo guvernerju Horthyju 6. t. m. Avdijenca je bila odgodena in naš poslanik je bil po zvan k guvernerju šele v poslednjem trenutku. Pol ure po pozivu se je pripeljal pred poslanikovo stanovanje kočija z oficirjem, ki naj bi bil pripeljal g. Milojević k avdienci. G. Milojević je tak način pozivanja k avdienci odločno odklonil. K avdienci tudi ni bil pripuščjen naš vojni atašé, češ da zanj ni nikakega poverila čeprav po mirovni pogodbi atašé posebne ga poverila sploh ne potrebuje.

+ Razdelitev države na oblasti. V krkih radikalov polagoma uvidevajo, da prevelika naglica v nameravani delitvi držav na oblasti ne bo dobra. Tako piše oficijelno glasilo radikalov »Samouprava« z dne 1. februarja: »Vprašanje delitve države na oblasti ne bi imelo biti glavna ovira vsakega sporazuma, ako bi se obravnavalo po obzirih, katere je treba upoštevati. Ako bi vprašanje rešili sporazumno, bi bila uglasjena pot tudi do sporazuma v ostalih vprašanjih.« — Skromen začetek, pa vendar začetek.

+ Iz demokratske stranke je izstopil poslanec Milutin Jakiš in je odložil svoj mandat. Vzrok njegovega izstopa je čude način izvršitve agrarne reforme v Vojvodini.

+ Preuredba »Presbira«-a. — Znar »Presbira«, ki je bil prej podrejen ministru vnanjih zadev, pozneje pa ministrske mu predsedništvu, bodo zopet podredili zunanjemu ministru.

+ Sekvestri. O zaslužkih belgrajskih advokatov, ki se pečajo z razreševanjem sekvestrov, poročajo listi neverjetne stvari. Neka ministrska gospa je kupila hišo z pol milijona dinarjev, seveda od »prihrankov pri kuhinji«, dokler je bil njen mož š minister in kot tak pomagal advokatom pri osvoboditvi od sekvestrov. Neki višji uradnik je prejel na isti način več sto tisoč dinarjev. Nazadnje so ga pa le zalotili in umirovili, a pred sodnijo — ne! Neki advokat v Knez Mihajlovi ulici je »zaradil« dva milijona dinarjev, ampak on tako na grado res zasluži, ker odpravi vsakega se kvestra v 10 dneh.

Obupna beda slovenskega dijaštva v Pragi.

Jugoslovansko dijaštvo v Pragi je od začetka šolskega leta vedno v skrbeh in ne pride do miru, tako potrebnega za študije, ke sploh ne dobiva podeljenih ali obljubljenih štendij in podpor ali pa vsaj ne o pravem času. Dijaštvo pošilja prošnje in spomenice ministru v Belgrad, pokrajinskim vladam in njihovim odsekom, deputacije in posamezniki se vozijo v Belgrad in druga vladna središča obletavajo praško poslanstvo, sedanje, bivše in bodoče ministre in vplivne poslance, pišejo v časnike obupne krike, katerih besede niso vselej izbrane, imajo zborovanje za zborovanjem o svojem položaju in res ne vejo kaj početi, ker ni najpotrebnejšega denarja za stanovanje, vsakdanje življenje in za razne take. Ko pa pride kaka začasna in neobilna pomoč je vedno manj vredna, ker pada jugoslovanski dinar, češka krona pa jako stopa, tako da nimajo študenti letos niti tretjine lanskih dohodkov. Mnogi dijaki odhajajo domov, cel medicini poslednjih let in drugi kandidati, ki stoje pred izpiti, mnogi se hočejo preseliti v Krakow in Varšavo ali v Avstrijo in pa Nemško, kar pa v sredi semestra tudi ne kaže, ako je sploh na mestu. V sami Pragi pa so selitvi tudi na dnevnem redu, kajti gospodinje nočejo in ne morejo vedno stotakov in tisočakov v čeških kronah kreditirati. Blagor njemu, ki ima vsaj prijatelja, kateri ga lahko sprejme na divan ali kako drugo ležišče. Najubožnejši mestotinami ubogih pa so v resnici Slovenci. Zdi se mi torej potrebno, da domovine opozorim na to bedo in je razložim.

Dne 4. avgusta 1921. je izšla naredba ministrstva prosvete v Beogradu o izjednačenju in centralizaciji štipendij za vse dijake, ki so bili do tedaj v tujini, kamor pa smejo v bodočnosti iti le oni, za katere ni doma šol. Vsi taki dijaki so za nje prosili v upanju, da bodo njihove prošnje o pravem času rešene, ter so odpotovali v Prago, oziroma v Brno in na Dunaj. Rešitve pa tudi v oktobru ni bilo, ko se je treba vpisati. Velika zadregal Prvo pomoč je dal g. poslanik-minister dr. Vučnjak (20.000 Kš) kot posojilo na centralne štipendije. Koncem oktobra pa istotako gosp. kr. namestnik Ivan Hribar (85.000 Kš) za slovensko dijaško zadrugo v Pragi, t. j. gospodarsko in podporno organizacijo slovenskih visokošolcev v Pragi, zopet kot posojilo na centralne štipendije. V oktobru so fondi pokrajinske uprave dobili nalog, naj delijo sami mesečne podpore po dvanajstih. Ljubljanski fondi so prošnje rešili šele novembra meseca in podelili podpore za mesec oktobra, november in december 1921. Nekateri fondi so dali od 400—600 Din mesečno, kar je znašalo po tedanji valuti 500—700 Kš; zdravstveni odsek 200—250 Din mesečno, trgovski fond 125—175 Din, kar ni niti za najpriprostejše stanovanje, ki stane čez 200 Kš. Tretjino prošnje pa so fondi odklonili. Vselej tega se je tem več proslavice obrnilo na zadrugo, ki pa je brez denarnih sredstev in jih dobiva tudi vedno manj. Nadalje je nakazal koncem novembra g. kr. namestnik Hribar za podpiranje fondov 400.000 Kš kot predjem na centralne štipendije, tako da je bil vsaj večini zasiguran obstoj do 31. decembra 1921.

S 1. januarjem 1922 so bile centralne štipendije zopet odložene in določene dvanajstine. Iz Ljubljane so vsi fondi že nakazali podpore za januar, samo zdravstveni odsek še do danes ni odgovoril na večkratne prošnje zadruga, bo-li sploh dajal podpore še za bodoče, oziroma prve mesece leta 1922! Koliko skrbi, stradanja in drugih nadlog prinaša to lepemu številu naših medicincev (30), posebno onim, ki študirajo zadnje leto in bi morali napenjati vse svoje moči za izpit! Zdravstveni odsek je s takim birokratizmom ali s tako apatijo prekosil vse druge pokrajinske zdravstvene odseke. Takega rekorda od Ljubljane vendar ne bi pričakovali! Po pravici se medicinci tudi pritožujejo, da podpiranci v Ljubljani pri ugodnejših razmerah in v prvih semestrih dobivajo enake, sicer tudi borne podpore kakor Pražani v poslednjih semestrih.

Da pa se beda posebno slovenskih medicincev še bolje spozna, omenjam, da dobivajo centralni štipendisti mesečno 900 Kš, kakih 80 medicincev pa po 1600 Kš. To pa ni nekaj novega, ampak stara tradicija. V začetku 80. let amo na Dunaju obdružovali in zavidali Srbi, ki so dobivali mesečne štipendije po 100 goldinarjev in še takse, navadni Slovenci pa so živeli s 25—30 goldinarji. To takrat ni moglo drugih Jugoslovenov vznemirjati, drugače pa je danes v isti državi, posebno ako se med štipendisti nahajajo tudi sinovi rodbin, ki jim pošiljajo še poleg tega po 1000 Din na mesec. Sicer pa se je posrečilo že več Hrvatov in nekaterim Slovincem dobiti tudi centralno štipendijo. Tako se stvarja prevelik prepad med dijaštvom, ki govori razburjeno o protekciji in korupciji! — Vodilni krogi se torej tudi ne smejo čuditi, ako je jugoslovensko dijaštvo tako pristopno komunističnim idejam.

Tako seveda ne more iti dalje, posebno večnim provizorijem mora biti konec. Izjednačenje štipendij je dobro in potrebno delo in vseh tega tudi njih centralizacija upravičena. Vendar tako dalekosežne reforme naj se dobro pripravijo in ako je enkrat izšla taka usodopolna naredba, naj se tudi izvrši! Pri tej priliki pa je tudi treba vprašati, je-li dobro, da se vse nalaga državi in vse od nje zahteva? Kaj so prej storile na Slovenskem za podpiranje dijaštva posojilnice, okrajni odbori, občine in društva? V zadnjih letih je dijaštvo samo mnogo storilo za podporno organizacijo ali tudi tukaj se vpraša, je-li bilo dobro, da jo je vzelo popolnoma v svoje roke oziroma da so mu jo drugi krogi popolnoma prepustili in naložili? V Pragi, dne 11. februarja 1922.

Prof. M. Murko.

Dnevne novice.

— V spomin kralja Petra I. Beograd, 14. febr. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić je poslal predsedniku narodne skupščine dr. Ribarju dopis, v katerem ga obvešča, da se 16. t. m. priredi slavnost v spomin pokojnega kralja Petra I. Osvoboditelja. Ta dan se v državnih uradih in pisarnicah ne bo uradovalo. Spominski slavnosti bo prisostvoval kralj Aleksander, ministri, predsednik narodne skupščine, državni svet, glavna kontrola, zastopniki mestne občine in vojske, diplomat, zbor itd.

— Občinske avtonomije ni več. Sporoča se nam iz V. G. na Dolenjskem: Zupanstvo je prejelo po pokrajinski upravi na log ministrstva za notranje zadeve v Beogradu z dne 28. X. 1921, št. 26.086, da mora sprejeti kot občana J. A. v svojo občino, dasi je okrajno glavarstvo odredilo, na pritožbo tukajšnjih občanov iz temeljitih vzrokov, da se imenovani J. A. izžene iz občine. — Občinski odbor je v svoji seji soglasno odklonil domovinsko pravico J. A. v občini in dekret s prilogami vrnil pokrajinski upravi.

— Z Viča. Igra »V kraljestvu palčkov« se je izborna obzela. Ponovi se v soboto zvečer

in v nedeljo. Začetek vsakokrat ob pol 6. uri. Vsi se tokrat v Društvenem domu na Glincah. K obilni udeležbi vabi učiteljski zbor.

— Boj dragin! Na podlagi zaključka sestanka združenih strokovnih organizacij javnih in privatnih nameščenecv ter delavcev v Sloveniji, ki se je vršil dne 11. februarja 1922 ob 5. uri popoldne v dvorani Mestnega magistrata, se skliče v nedeljo, dne 19. t. m. ob 10. uri popoldne javen protestni shod proti draginji in kritičnemu položaju materialnega in duševnega proletarijata. — V četrtak, 16. t. m. ob 7. uri zvečer se vrši zopet sestanek vseh strokovnih organizacij v dvorani Mestnega magistrata, katerega naj se udeležijo tudi zastopniki onih organizacij, ki so bile pomotoma izpuščene. — Akcijski odbor.

— Zagrebški veleesejem. Ministrstvo sodelovanja je sklenilo, da bodo za spomladanski veleesejem v Zagrebu na državnih železnica veljale vse one ugodnosti, ki jih je užival veleesejem v Ljubljani. (50 odstotkov popusta za prevoz posetnikov in blaga.)

— »Nema kreditac«. Ljubljanske vseučilišče in njegove zavode bodo zaprli zaradi mraza, ker ni premoga in premoga ni, ker »nema kreditac«.

— »Nema parac«. Bolniki v bolnišnici v Novem mestu so v nevarnosti, da zmrznejo, ker ni premoga in premoga ni, ker »nema parac«.

— »Jadrancac« — to je nov list, ki je začel izhajati v Trstu — samo za žensktvo. List je tako slab ne samo po papirju, tisku, ampak po vsebini, da je škoda našega papirja, da bi se z listom obširneje pečali. Ampak nekaj naj le približemo. V listu izhajajo dolgi članki »O duhovskem celibatu«. Nadaljevanje se še oblikuje. Kaj ima ženski list opraviti z duhovskim celibatom? Neke L. M. kaže v tem vprašanju toliko nevednost in tudi zlobnost, da je naravnost nečuvno, kako more resen list približevati take tendenciozne neumnosti. Gorilška »Straža« jo je v zadnji številki pošteno zdelala. In čudno je, da se list pošilja duhovščini in učitelstvu. Naše žensktvo ima »Bogoljubac« in »Jadrancac« odklanja. Tako se nam piše iz zasedenega ozemlja.

— »Kamnikiti«. Finančni odbor je dovolil posojilo vojnemu ministru v znesku 8 milijonov dinarjev za nabavo surovin za izdelavo eksploziva »kamnikiti«, ki se bo izdelovalo v smodnišnici pri Kamniku.

— 30 milijonov kron je dovolil zagrebški mestni svet za popravilo in olepšavo mestnih ulic. — Čudno postopanje. Kalvinski svečenik Vladislav Barš v Subotici je nedavno umrl. Kalvinska občina je poslala tri zastopnike h katoliškemu župniku in zahtevala, da dovoli, da so umrli svečenik pokopije na katoliškem pokopališču. Ker jim župnik tega dovoljenja ni mogel dati, so odšli k mestnemu načelniku dr. Pletikosiću. Ta jim je takoj dal dovoljenje in odredil tudi stražnike, da so pod njihovo zaščito pokopali truplo kalvinskega svečenika na katoliškem pokopališču — v tujo grobnico. Katoliški župni urad je vložil tožbo, ker imajo kalvinci lastno pokopališče.

— Proti slabi literaturi v Nemčiji. Svoječasno smo že poročali o sežigu velike grmade slabih knjig v Nemčiji. Sedaj so nekateri poslanci predložili nemškemu parlamentu zakonski načrt proti slabim knjigam, ki kvarijo in zastrupljajo mladino. Zakon predvideva ustanovitev posebnih zbornic, ki jih sestavljajo profesorji, pisatelji in umetniki. Zbornice bodo imele pravico prepovedati razširjanje slabih in nemoralnih knjig in časopisov ter slik, ki bi lahko nepovoljno vplivale na moralni, duševni in telesni razvoj mladine ali pa bi lahko preveč razgrevale fantazijo mladih ljudi in s tem nanje vplivale v slabem smislu.

— Prepovedani listi. Ministrstvo za notranje zadeve je prepovedalo sledeče liste: »Sokole« in »Republika«, hrvaška lista, ki izhajata v Ameriki; »Zoni Zijak«, turški list v Solunu in »Wocheaschrift« z Dunaja.

Prekmurje.

Razmejitvena komisija je začela obhod ob meji dne 2. februarja ob izlivu vode Lendave v Muro in je končala 10. februarja v obmejnem trikotu (avstrijsko-jugoslovansko-ogrski tromejni kot). Za našo delegacijo se je udeležil obhoda podpredsednik delegacije podpolkovnik Kostić, nadalje šef teh. odseka major Goldoni ter inženirja Trajbar in Mak. Od ogrske delegacije so bili navzoči zastopnik poveljjočega generala stotnik baron pl. Unger, tehnični svetnik Bobek ter nadinženirja Boodor in Pirogner. Ker je naša vojska na nekaterih točkah prekrasila iz strateških ozirov trianonsko mejo, smo se na dotičnih mestih morali umakniti na črto, katero je na tem obhodu določila komisija. Potemtakem je Ogrska zasedla občine Jožec in Somorovci ter malo vas Lendavski Kečkeš. Predaja se je povsed izvršila mirno. Navzoči so bili predstavniki ogrskih političnih oblasti, dočim se na celi dolgi črti 80—90 km ni nobenkrat prikazal noben zastopnik naših političnih oblasti. Komisija je delovala kljub najhujši zimi in velikanskim zametom neovirano naprej, spremljana od pograničnih vojakov, ki so na mestih, določenih po komisiji, zabijali provizorične lesene kole, kateri se bodo pozneje, ko bo vreme to dopuščalo, zamenili s kamnitimi mejniki. Tudi zastopniki občin ter obmejnih zemljišč so se odzvali polnočestvilno pozivu komisije. Razen teh funkcijonarjev je komisijo spremljala do 100 glav broječa množica radovednežev iz to- in onostran državne meje, kateri so bili vedno pripravljeni izveči iz velikih snežnih zametov običajne ali se prevrgle sani s člani komisije. — Nadaljno razmejitveno delo se bo nadaljevalo potem, ko se 20. t. m. sestane celokupna antantna razmejitvena komisija.

Štaterske novice.

Š Shod za naravni prerod v Mariboru. Po zgledu Ljubljane bo tudi Maribor priredil shod za naravni prerod naroda. In sicer začetkom marca. Tako je prav! Drugi mesta za niti! Enako drugi kraji. Po vsej domovini naj odmeva klic po naravnem prerodu!

Š Načrt za otroško bolnico. V Mariboru se je konstituiral pripravljalni odbor, ki si je nadel naloge, ustanoviti Društvo za zidanje in vzdrževanje otroške bolnice v Mariboru. Val

pravi mladino- in človekoljubi, ki poznajo tukajšnje razmere, to idejo toplo pozdravljajo. Zeleti bi bilo, da se ta ideja čimprej realizira.

Š Stari dravski most v Mariboru so vendar pričeli podirati.

Š Najhujši mras v Mariboru. V ponedeljek dne 13. t. m. je bil v letošnji zimi najhujši mras in sicer zjutraj 17 stopinj, ob 10. uri popoldne je toploter kazal še 12 stopinj pod ničlo, dočim je 9. februarja, ko je bil zjutraj akoro istotako hud mras, ob 10. uri dop. še polenjal na 10 stopinj. V tem času takega mraza že dolgo ne pomnijo v Mariboru. Drava je zamrznila že preko srede starega mostu.

Š Porotniki za porotno sodišče v Mariboru. Za poroto, ki se prične dne 6. marca, so izbrani sledeči glavni porotniki: Muršec Martin, gostilničar, Strihovec; Košar Robert, veleposelnik, Breg, Ptuj; Smode Franc, posestnik, Ročpolh; Kodrič Iv., lesotrtlec, Pivola; Muršec Karol, obrtnik, Kamnica. Predan Ivan, trgovec, Marenberg; Horvat Josip, posestnik, Murelinci; Jurša Franc, posestnik, Sp. Duplek; Pintar Alojzij, trgovec, Slov. Bistrica; Kolarič Josip, posestnik, Krčevina; Muhič Jakob, posestnik, Sv. Marko; Šerko Josip, trgovec, Spod. Breg; Ornik Josip, posestnik, Sv. Peter; Gročl Josip, posestnik, Orešova vas; Babli Karol, posestnik, Spod. Hoče; Korič Alojzij, mlinar, Sp. Breg; Robič Josip, posestnik, Gradlika; Reisman Ignac, posestnik, Bohova; Ribič Anton, posestnik, Dobrenje; Letonja Jožef, posestnik, Sv. Lenart; Ložničar Tomaž, pek, Ptuj; Drozg Anton, posestnik, Jarana; Stampf Avgust, posestnik, Limbuš; Lauter Anton, posestnik, Strihovec; Horvat Franc, župan, Mostje; Petek Jurij, posestnik, Mestni Vrh, Ptuj; Brznic Josip, posestnik, Šmarjeta ob Pečnici; Pahornik Janko, veleposelnik, Vuhred; Srnce Franc, zasebnik, Gradlika; Kolarič Josip, posestnik, Formen; Ramšak Martin, senotrtlec, Slivnica; Stern Franc, posestnik, Planica; Dolaj Ludvik, posestnik, Ročica; Rogina Ivan, župan, Budina, Ptuj; Novak Ivan, posestnik, Trgovci, Ptuj. — Nadomestni porotniki (vsi iz Maribora): Muhič Ivan, sedlar; Prešern Ivan, trgovec; Dergas Jos., trgovec; Krempf Franc, hišni posistnik; Pučko Srečko, trgovec; Palutz Leopold, trgovec; Krempf Josip, trgovec; Andrašitz Ivan, trgovec; Horvat Franc, slikar.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sreda, 15. februarja: Vražia ženska. Abon. C. Četrtek, 16. februarja: Prekrasne Sabinke. Irv. ab. Petek, 17. februarja: Vražia ženska. Abon. A. Sobota, 18. februarja: Svet. Abon. B. Nedelja, 19. februarja, popoldne: Vražia ženska. Izven abon. Nedelja, 19. februarja, zvečer: Hamlet. Izven abon. Ponedeljek, 20. februarja: Svet. Abon. D. Torek, 21. februarja: zaprio.

OPERA.

Sreda, 15. februarja: Faust. Abon. D. Četrtek, 16. februarja: Werther. Abon. B. Petek, 17. februarja: zaprio. Sobota, 18. februarja: Butterfly. Abon. E. Nedelja, 19. februarja: Il Trovatore. Izven abon. Ponedeljek, 20. februarja: zaprio. Torek, 21. februarja: Butterfly. Abon. A.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 14. febr. (Izv.) Devize: Pošta 47.50 do 48.—, Berlin 153.50—154.50, Italija 14.62 do 14.70, London 1338.— do 1339.—, New-York 807 do 808.50, Praga 588—587, Dunaj 4.78—4.80, Bukarešta 240. Valute: dolar 303.—.

Beograd, 14. febr. Valute. Dolari 76, nemške marke 39, leji 39.50, levi 51, napoleonidori 280. Devize: London 335, Pariz 660, Zeneva 1500, Praga 146, Dunaj 1.22, Berlin 28.50, Milan 868, Budimpešta 12.

Curik, 14. febr. (Izv.) Devize: Pošta 0.80, Italija 24.15, London 22.23, New-York 512.—, Pariz 43.87, Praga 9.87, Dunaj 0.18, Zagreb 1.60, Varšava 0.15, Bruselj 41.75, Madrid 104.75.

Praga, 14. febr. (Izv.) Dunaj 0.78, Berlin 35.975, Rim 250, avstr. kruno 0.73, italijanske lire 247, Zagreb 0, Budimpešta 7.523, Švica 452, London 229, New-York 52.50.

Berlin, 14. febr. (Izv.) Dunaj 6.23, Budimpešta 31.03, Milan 952, Praga 577.10, Pariz 1723.25, London 867.60, New-York 199.50, Curik 3396.10.

g Proizvedla premoaga v sovjetski Ukrajini. V državnih premogovnikih ob Doncu se je v novembru 1921 izkopal 84.4 milijonov pudov premoga, med tem 13.5 milijonov pudov antracita. Dnevna produkcija se je napram oktobru zvišala od 1.417.000 na 1.736.000 pudov.

g Rusko gospodarske razmere. 1. januarja 1921 je bilo v Rusiji v prometu 1.163.598 milijonov rubljev proti 1700 milijonov rubljev v avgustu 1914. Kolikor več bankovcev se našlisa, toliko bolj se zmanjšuje produkcija. Tako je padla leta 1920. produkcija platina na 50, zlata in nafte na 83, železa na 12, papirja na 15, barv na 20 odstotkov predvojnne produkcije. Ustanovljene so bile tri nove tiskarne za bankovce in sicer v Penzi, Moski in Permu. Da kmetje sploh še kaj prodajo za bankovce, je kriva samo velika oddaljenost ruskih vasi. Radi velikih razdalj in slabih prometnih zvez so cene blaga v posameznih pokrajinah zelo različne, tako da je verižništvo v najhujšem četvrt. Pred hbruhom lakote je stal v Turkestanu funt riža 300 rubljev, medtem ko se je v istem času plačeval v Petrogradu po 18.000 rubljev (The Economist od 3. dec. 1921.)

g Padanje izvoza poljedelskih produktov v Združenih državah. Med svetovno vojno se je poljedelstvo v Združenih državah bujno razvilo, ker je Evropa uvažala veliko množico žita, mesa itd. Da so se danes evropska naročila poljedelskih izdelkov v Ameriki precej zmanjšala, ni toliko vzrok zvišana evropska produkcija kot prevelika ameriška valuta. Vendar se še neprimerno več izvažalo kot pred vojno. Tako se je v letu 1920/21 izvozilo 441 milijonov bušljev riža proti 183 milijonom l. 1919/20 in 18 milijonov bušljev pred vojno, 55 milijonov los svežega in konzerviranega mesa proti 240 milijonom l. 1919/20 in 63 milijonom pred vojno. Cena žita je koncem l. 1921. še skoraj padla na mirovno ceno. (The Statist, London, 31. dec. 1921.)

g Nemški eksport tekstilnega blaga l. 1921. Nemška tekstilna trgovina je bila v l. 1921. podvržena najrazličnejšim izpremembam. Medtem ko spomladi ni bila ravno slaba, je polni zelo padla, v jeseni in pozimi se je na naravnost sijajno opomogla. Naročila iz inozemstva so povzročila občutno zvižanje cen. Inozemstvo je pričelo kupovati avgusta meseca, ko je nemška marka napram do tedaj doseženemu višku še obtutno padla. Vsa tekstilna industrija je bila s delom preobložena, prodavam pa slike tovarne. Proti koncu leta je bila ponudba vedno manjša ter so cene poskočile. Koncem decembra, ko je padel burz. dolarja, se je potrpelovanje inozemstva zmanjšalo. Premet v l. 1922. zavišal od razvoja nemške valute, če bo še

vnaprej trajala napetost med kupno vrednostjo marke v Nemčiji in inozemstvu, bodo morali nemški izvozniki mesto z nizkimi cenami tekmovali s izvirnim blagom.

Ljubljanske novice.

Ij Sodalitas ss. Cordis za ljubljansko mesto ima svoj sestanek danes ob 5. uri popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Na dnevnem redu je kot glavni referat predavanje preč. g. profesorja dr. Iv. Janežiča.

Ij V krožeku na Rakovniku predava v četrtek, dne 16. t. m. zvečer ob 8.10 msgr. Viktor Steska o poštenosti slovenskega naroda.

Ij Francosko predavanje gospoda André Lichtenbergerja, ki ga priredi Francoski Institut v Ljubljani, se bo vršilo v nedeljo dne 19. t. m. ob pol 11. uri popoldne v veliki dvorani vseučilišča. Gospod predavatelj, ki je, kakor znano, ugleden francoski pisatelj in avtor številnih romanov, bo govoril o »francoski rodbini«. Ker se posebna vabila ne razpošiljajo, se vabijo tem potom vsi prijatelji francoskega jezika, da se udeležijo veleznanimivega predavanja.

Ij Osrednja Zveza javnih nameščenecv in vpokojencev ima nujno sejo širšega odbora v sredo dne 15. t. m. ob 20. uri v običajnem lokalu z dnevnim redom: protestni shod javnih nameščenecv in volitev odsekov. Da bo izvolitev odsekov omogočena, je dolžnost vseh delegatov, da se seje zanesljivo udeležijo. — Predsedstvo. (K)

Ij Podporno društvo železniških uslužbenecv v Ljubljani ima dne 26. februarja t. l. svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v prostorih društva »Slavec« v Narodnem domu v Ljubljani. Začetek zborovanja točno ob 8. uri zjutraj. (k)

Ij Gg. rezervnim oficirjem! Častniki ljubljanske garnizije so osnovali v svrhu gojenja družabnosti, zblizevanja in medsebojnega spoznanja »Oficirski dom« v Ljubljani, kjer se bo skušalo doseči stavljeni si smoter s prirejanjem predavanj poučne in vojaškonaobrazne vsebine, zabavno-družabnih večerov itd., h katerim imajo dostop le člani društva in po njih vpeljani gostje. Predsednikom »Oficirskega doma« je bil izvoljen pomočnik generala, g. polkovnik Mlad. Bogičević, kot zastopnik rezervnih oficirjev pa v odbor rez. pp. g. podžupan Riko Jug, ki je radevolje na razpolago s event. zbiranimi informacijami. Ker je medsebojno spoznanje, kakor tudi poznanje običajev za vse rezervne oficirje volče in posebej še za priliko vršenja orožnih vaj važno in neobhodno potrebno, se vsi v Ljubljani stanujoči gg. rez. oficirji vabijo, da priglase svoj vstop v društvo »Oficirski dom«, ki ima svoje prostore v vojašnici vojvode Mišiča (belgijska vojašnica), po dopisnici ali pa osebno, bodisi pri društvu samem ali pa pri g. prok. Riko Jug-u, Prešernova ulica 50/II v Ljubljani z istočasno navedbo naslova in št. — Mesečni članski prispevki znašajo Din 5.25 za kap. I. kl., Din 4.33 za kap. II. kl., Din 3.67 za poručnika in Din 3.— za podporučnika in se plačujejo mesečno vnaprej, prvič ob priglasi. — Prva prireditel društva »Oficirski dom« se vrši dne 22. t. m. v hotelu »Union« in je želeli, da bi dotlej bilo priglasežno že znatno število gg. rezervnih oficirjev.

Ij Člane Splošne org. voj. invalidov, vdov in srot poverjenikstva za Ljubljano in okolice pozivljamo, da pridejo v dne 14. in 15. t. m. v pisarno po članske knjižice, ki so se pri lanskem razdeljevanju moke odvzele. Koncem tega tedna bo poverjenstvo delilo svojim članom moko po zahtjeni ceni. Da se ne bo razdelitev po nepotrebnem zaviževala radi iskanja posameznih knjižic, vabimo člane, da se v lastnem interesu odzovejo gorejemu pozivu. Kdaj se bo moka delila, bomo še poročali.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ana Bišek, hči Zel. čuvaja, 15 let. — Rozalija Fischl, zasebnica, 63 let. — Helena Miceli, zasebnica, 43 let. — Mina Logar, obč. uboga, 76 let. — Peter Novak, novorojenec, 3 dni. — Kristina Košir, služkinja, 22 let. — Friderik Aljančič, elektroteh. vajenec, 17 let. — Katarina Moljk, žena umir. sprevednika, 68 let. — Jožefa Karlini, branjenka, 64 let. — Viktor Grabar, rejnec, 5 mesecev. — Ivan Bergant, drvar, 73 let. — Anica Pezdirc, hči urad. sluga, 7 mes. — Ivan Kožuh, rejnec, 5 mesecev. — Marija Kete, obč. uboga, 70 let. — Fran Gutnik, rejnec, 10 tednov. — Andrej Dolinar, delavec, 69 let.

Orlovski vestnik.

Šestpeteraki Orel ima danes ob pol 8. uri navsko vajo, ob 8. uri fantovski večer in po istem kratko sejo odbora.

Orliški krožek v Laškem uprizori v nedeljo dne 19. februarja t. l. v nadzupniški dvorani igr »Na materino arce« in »Planšarice«, kajiv prizor s pianu.

Seja ljubljanskega občinskega sveta.

Ljubljana 14. februarja 1922.

Predsedstvo naznanila. Zupan dr. Perič je poročal, da je oboel na influenci obč. svetnik dr. Puc. — Občini je došla zahvala na čestitki ob krajevni zaroki. — Kogresa francoskih županov se župan ni udeležil; udeležila se ga nista tudi zastopnika Beograda in Prage. Shod je župan hrojavno pozdravil.

V domovinske zveze mestne občine Ljubljanske je bilo sprejetih 115 proslav, 8 prošenj je bilo odklonjenih: 5 proslav, med njimi Dunajčanu Föderlu, kateri biva že nad 50 let v Ljubljani, se je zagotovil sprejem v mestno občino.

V odbor Simon Gregorčičeve javne ljudske knjižnice je bil izvoljen profesor dr. Peterlin.

Finančne zadeve. Občinske doklade so se z sedrom na dopis pokrajinske uprave določile takole: hišnanaemajinski davek 35%, zemljiški davek 50% in ostali davki od 65 na 85%. Dr. Triller je izjavil, da njegova stranka ne bo glasovala za ta predlog, ker ne zaupa S. L. S., ki prevladuje v koalicii. (Veselost na klopes S. L. S.) Z dnevnega reda se je odstavila izvolitev okrajnega načelnika za Šentjakobski okraj, dasi je personalno-pravni odsek sklenil predlagati demokrata Rodeta, ker ni S. L. S. za njega. Dr. Stanovnik: »To ni res! Tavlar (NŠB) je ugovoril, da se v tisti seji ni govorilo o okrajnem načelniku, marveč o ubožnem občnu. Dr. Stanovnik je odklanjal dr. Trillerjev

napad na S. L. S. Sicer je pa dr. Trillerjev namen prozoren: razbil bi rad koalicio (Dr. Triller: »To je resnica«), toda v doglednem času se mu to ne bo posrečilo. (Dr. Triller: »To je pa smola!«) Rupnik (NSS): »Končno se bomo še za majnikove hrošče prepirali!« — Sprejel se je našt obšinskega davka na nezazidane stavne parcele. Ugovori proti temu davku so dopustni na občinski zastop. — Obiskovalci gostila bodo po 9. uri zvečer plačevali 2 K, kavaren po 10. uri pa 1 K; igralci kart v javnih lokalih bodo plačevali po 2 Din. — Za zgradbo dveh mestnih stanovanjskih hiš se bo na jelo posojilo 10.000.000 K in za povečanje mestne ubožnice v Japljevi ulici 5.000.000 K. Za razne poplave v mestnih šolskih poslopih se je dovolilo 1.000.000 K. — Meščanske podpore so se zvišale na 100 do 150 K mesečno. — Mestni stavni parceli ob Aleksandrovi cesti se prodaja Pokojniškemu zavodu po 900 K za 1 m². Zidati se mora pričetki spomladati leta 1923. — Telovadne in sportne prireditve so se oprostile od občinskih taksi in veselilnega davka.

Stavne zadeve. (Poročal obč. svetnik Ogrin.) Odboru za prireditve ljubljanskega velikega sejma se prepusti del travnika ob Cerkovnem gradu za dobo 5 let. — Prošnja ljublj. pravoslavne cerkvene občine za prepušitev Slovenskega trga se je odklonila s pristavkom, da se mali Slovenski trg ne sme zazidati, pač pa bo občina podpirala stremiljenje pravoslavne cerkvene občine za zgradbo pravoslavne cerkve s tem, da bo po stavbnem uradu dala poiskati primeren prostor. — Ugodi se prošnji dr. J. Sajovice in A. Prepeluha ter tovarišev v toliko, da se nameravana cesta od Strelške ulice na Poljansko cesto do Zidanove hiše zoži od 16 m na 12 metrov.

Solske zadeve. Z ozirom na odstavitev točke: favolitev štirih članov in štirih namestnikov v mestni šolski svet z dnevnega reda je izvajal obč. svetnik dr. Stanovnik: Zupan se je sam obrnil na pokrajinsko upravo, kaj naj se stori z mestnim šolskim svetom, ali ostanejo v njem še od prejšnjega občinskega sveta izvoljeni člani ali naj se volijo novi. Odgovorilo se je, naj se volijo novi. Nato se je pa izdal nov odlok, s katerim je pokrajinska uprava prepovedala volitev. Taka pravna nesigurnost naše pokrajinske uprave mora zadeti na naš odločen protest. (Dr. Triller: »Vsak človek se lahko moti!«) — Sklenilo se je, da se bo uredil v Mestnem logu šolski vrt, v katerem bo tudi šolsko igrišče in se bo del vrta porabil za zračne kopeli. — Z ozirom na samostalni predlog obč. svetnika Jegliča se sklene, naj se vse stori za podpravljanje mestne dekliške realne gimnazije. — Stavbnemu uradu se je naročilo, naj se nemudoma napravijo novi načrti za poslopje II. dekliške šole v Karel

Kotnikovi ulici. — Obč. svetnik Kremžar je predlagal v imenu ubožnega odseka, naj se zviša podpora Vincencijevi družbi od 1000 na 20.000 K; Vincencijevi družbi in Elizabetni konferenci naj se za leto 1921 dovoli za božičnico 30.000 K podpore. — Dr. Triller se je upiral predlogom, ker da mora o predlogih prej sklepati finančni odsek, da varuje njegovo kompetenco. — Predlog poročevalca Kremžarja je bil sprejet.

Na predlog obč. svetnika Turka je župan dr. Perič zaključil sejo, še neredeni del dnevnega reda se bo rešil v seji dne 15. t. m., ki se bo pričela ob 5. uri popoldne.

Ameriški notar pred ljubljanskim deželnim sodiščem.

Ljubljana, 14. februarja 1922.

Pred zbornim sodiščem ljubljanske deželne sodnije, kateremu je predsedoval svetnik dr. Skaberne in so ga sestavljali višji svetnik Bulovec, svetnik dr. Mohorič in okrajni sodnik Kralj, se je danes zagovarjal Leon Štrukelj, katerega predživljenje je vselakor veleinteresantno. Iz obtožnice, katero je zastopal državni pravnik Lavrenčak, posnemamo, da je Štrukelj izdelal tri razrede ljudske šole, se izučil v Ljubljani pekovski obrti in se izselil leta 1908. v Ameriko. Tam je delal na železnici, nato si služil kruh kot tolnač v New-Yorku, bil je zavarovalni in bančni uradnik. Nekaj časa je imel tudi gostilno. Izobrazil se je na večernih trgovskih tečajih v New-Yorku, katere je obiskoval štiri leta. V New-Yorku je ustanovil leta 1914. v družbi Vincenca Horaka trgovsko podjetje z menjalnico in s potovalno pisarno in je bil dne 23. oktobra 1914, ker si je med tem pridobil državljanstvo Zedinjenih držav, izvoljen za javnega notarja. Štrukelj se je vrnil meseca februarja 1920 v Ljubljano z nalogom, da razdeli darila, poslana po Američanih sorodnikom v domovini. Nastanil se je v Kolodvorski ulici št. 35, kjer je otvoril meseca julija importno in eksportno trgovino, potovalno pisarno in menjalnico. Meseca avgusta 1920 je poslal več potnikov v Trst na parnik »Calabria«. »Cunard Line« v Trstu mu je dovolil 5% provizijo z naročilom, da ne sme prekoračevati tarilov. Ker je ameriški notar delal svoje kupčije precej ameriško, se je zanimal zanj takratni šef verižniškega urada v Ljubljani, višji policijski svetnik Kerševan, ki ga je enkrat tudi kaznoval s 1000 K globe. In pričela se je zanimati zanj tudi ljubljanska policija, katere ga je 7. decembra 1920 aretirala. Štrukelj je sedel v preiskovalnem zaporu do današnje razprave, ker se je, kakor je poudarjal državni pravnik v svojem govoru, vodila preiskava

proti njemu v 21 točkah, a se ni mogel ugotoviti popoln dokaz, ker so priče večinoma v Ameriki. Potnikom je Štrukelj zaračunal višje zneske, kakor tarifarne. Pri razpravi je Štrukelj povedal in se je tudi po priči izjavilo, da je povlaščen tarifni zato, da je v 11. zvezki uradnika, da so sprejeli v parnike vse njegove potnike, jih vodil v gostilne in jim plačeval šampanjca; preskrboval je svojim potnikom tudi vizume pri konzulatih. Po osem in več dolarjev je za te svoje usluge zahteval Štrukelj od svojih klientov, kakor je sam povedal, zaslužil tako 240—300 dolarjev, kar je pa zopet izdal. V Trstu je »mazal« nekega uradnika »Cosulich Line«, katerega imena pa pri razpravi ni hotel povedati, češ: »Njemu bi to škodovalo, meni pa nič ne koristilo!« Sploh je nastopal Štrukelj pri razpravi zelo samozvestno in se zagovarjal, kakor da bi bil jezični doktor. Predsednik dr. Skaberne mu je moral celo zagroziti, da ga bo discipliniral, ker je g. notar neko pričo nekoliko preameriško spraševal. Meseca septembra 1920 je Pavlu Piršu, ki je bil že tudi v Ameriki, zamenjal 302 dolarja po kurzu 116, a plačal mu je mesto 35.032 K samo 32.032 K. Pirš ni precej opazil pomete, a ko je čez nekaj dni prišel zopet v Ljubljano in zahteval od Štruklja, da naj mu izplača še 3000 K, mu jih Štrukelj ni hotel izplačati, a da ga pomiri, mu je rekel, da bosta že pri voznem listku obratnala. Pirš je nameraval zopet nazaj v Ameriko, a je svojo namero opustil. Janez Rupar se je meseca novembra 1920 odpravil v Ameriko. Brat mu je poslal prosti vozni listek. Ker so pa nastale na glavarstvu sitnosti in niso več izdajali potnih listov vojnim obvezancem, je šel v Ljubljano v Štrukljevo pisarno. Štrukelj mu je obljubil, da ga spravi v Ameriko za 200 dolarjev. Končno sta se dogovorila za ceno 20.000 K. Ko je prinesel v Štrukljevo pisarno 20.000 K, sta jih sprejela Štrukljeva uslužbenca Ladiha in obtožen-čev nečak Štrukelj. »8. decembra sem se odpeljal v Ameriko, 7. decembra so pa Štruklja aretirali!« je povedal Rupar, s katero pričo Štrukelj ni bil milosten in je najodločnejše zanikaval, da bi bil kdaj govoril z njim. Štrukelj je povedal, da za kupčije, ki so jih delali njegovi uslužbenici izven pisarne v gostilnah, ne more biti odgovoren, in še pristavil, da sta mu Štrukelj in Ladiha ušla in ga precej oškodovala. Po končanem dokazovanju je zahteval drž. pravnik Lavrenčak, naj se Štrukelj kaznuje. Štrukljevi zagovornik dr. Novak je v svojem zagovoru bistveno poudarjal, da v vseh točkah, v katerih je Štrukelj obtožen goljufije, ni podan dokaz in v kolikor se čutilo posamezniki oškodovani, jim je prosta pot civilne pravde, ker je Štrukelj dovolj bogat, da bo poravnal vsako škodo, za katero se sodno ugotovi, da je dogovo-

ren zanj. Predsednik svetnik dr. Skaberne je nato razglasil sodbo, s katero se je Štrukelj v vseh točkah tožbah oprostil, ker se dokazi, da je nameraval goljufati, niso posrežili. Sumljiva so sicer Štrukljeva dejanja, toda striktno se mu krivda ni mogla dokazati. Ker sum le še obstoja, se Štruklju oškodnina za prestani preiskovalni zapor ne priznava. Predsednik je odredil, da je bil Štrukelj takoj izpuščen na svobodo.

Turistika in snort.

Glavna skupščina kolesarskega saveza v Zagrebu se vsled zimskosportnih tekem v Bohinju in na Bledu odgodi na poznejši čas. Dan objavimo pravočasno. — Jugoslovanski kolesarski podsavez za Slovenijo.

Drzalna tekma na Bledu, ki se vrši v nedeljo 19. februarja, bo edina drzalna tekma v Sloveniji. Ker so za ta sport letos vremenske razmere precej ugodne ter je vsakomur kolikor toliko mogoča trenaja, upamo, da se pravočasno, to je do 17. t. m. prijavi zadostno tekmovalcev, ker bi se morala sicer tekma odpovedati. Tekmovalci imajo polovično vožnjo. Prijave je nasloviti na Sportno zvezo Ljubljana, medtem ko je podrobnejši razpis v »Številki« »Sportac«. — Sportna zveza.

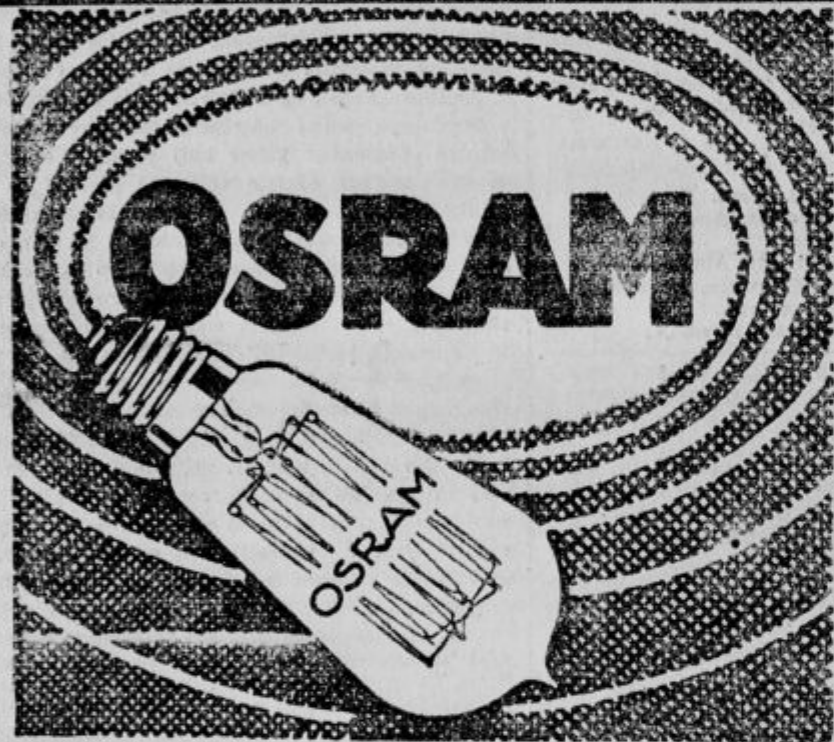
V Bohinju se vrše v nedeljo, 19. februarja »sankaška tekma« za prvenstvo Jugoslavije in smučska tekma v skokih. Prijave sprejema Sportna zveza v Ljubljani. Snežne razmere v Bohinju so izredno ugodne, kar se je pokazalo posebno pri zadnji smučski tekmi. Sankatišče in skakalnica bosta za tekmo popolnoma pripravljena. — Sportna zveza.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psahrom. diferena. v C	Nebo, veter	Padavine v mm
13. 2. 21 h	741.2	- 8.4	0.6	jasno s. zah.	—
14. 2. 7 h	741.1	- 13	0.7	obl.	—
14. 2. 14 h	739.4	- 4.5	0.7	jasno	—

Kaj je Eisafliud - to je zna! Lekarnar Feller - Stubica!

Gospodična vajena trgovine, vendar pa se želi še izpopolniti v trgovinski stroki. Cenjene ponudbe pod »Praksa/586« na upravništvo »Slovenec«.

Obvestilo.
Kupujem stare OBLEKE, čevlje, pohištvo i. t. d.
DRAME MARTIN, Ljubljana, Sr. Jakoba nabrežje štev. 29. 548

Prodaja se več sob
TRDE OPRAVE
po konkurenčni ceni. Strojno nizarstvo M. GOGALA, Bled. 422

PRODA SE več moških oblek in površnikov ter čevlji št. 40, 41. Vpraša se dopoldne: Dvorni trg št. 1, II. nadstropje na levo, Ljubljana. 497

OGLAS. V Zirovnici na Gorenjskem se bode vršila
JAVNA DRAŽBA
dne 19. februarja 1922 ob 3. uri popoldne na licu mesta. — Prodala se bode HISA št. 25 z gospodarskim poslopjem, vrt za zelenjavo, sadni vrt in dve njivi. Prodajalec: KAROL NEUMAN, klepar. 505

Dve breji KRAVI dobri mlekarici, se radi pomanjkanja mrve ugodno prodaja. — JERNEJ JELENIČ, Stara pot štev. 1, Ljubljana. 545

Dražbeni oglas.

Dne 15. februarja 1922 ob 10. uri se bo v postaji Rakek na javni dražbi razprodalo

8 vagonov drv

in sicer 4 vagoni balvani (dolgi hlodi, že razloženi) in 4 vagoni lesnih odpadkov v skupni teži okrog 100.000 kg. Roba se lahko ogleda neposredno pred dražbo v postaji. Postaja Rakek.

Projekte kakor tudi izvršitev

vodnih naprav

za izkoriščanje vodnih sil

po najmodernejših principih na podlagi 35 letnih izkušenj v predmetni stroki

„SLOGRAD“

slovenska gradbena in industrijska d. d. LJUBLJANA,

tehnična pisarna v tovarni Keršič, Sp. Šiška. Telefon interurban št. 180.

Izdaja konzorcij »Slovenec«.

Odgovorni urednik Mihael Moškerc v Ljubljani.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Božja Previdnost je poklicala našo ljubljeno hčerko, sestrico in sestrično

Francko Zupančič

po dolgi mučni bolezni in prestani težki operaciji dne 14. t. m. ob 7. zvečer, prevedeno s sv. zakramenti in globoko vdano v voljo božjo — k Sebi v večnost.

Pogreb se bo vršil v št. Vidu pri Stični v četrtki dopoldne iz domače hiše na faro pokopališče.

Vsem dragim sorodnikom in znanecm priporočamo drago pokojnico v toplo molitev!

Zalujoča družina Zupančič.

Za

papirnatih odpadke
plača več kakor vsak drugi trdka
V. Panholzer, Ljubljana,
Pražakova ulica 4.

Oprava za modno trgovino se prodaja. Ogleda se Dvorni trg štev. 1.

PERJE

kokoške in puranske se more dobiti v vsaki množini po dnevnih cenah pri
E. Vajda
veletrgovina perutnine, Čakovec, Medjimurje. 482

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi
J. POGAČNIK, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 1, I.
POSREDOVALCI SE DOBRO PLAČAJU!

Važno za tovarne stročnic, papirja, kartonaže in trafike!

Po zmernih cenah takoj na prodaj:

- 1 stroj za zlatenje („Goldbelagmaschine“)
- 2 stroja „Découflé“ („Découflé“ stroja za izdelovanje stročnic)
- 3 stroji „Rakowitzky“ („Rakowitzky“ stroji za stročnice)
- 1 stroj za kartonažo („Eckenausstanzmaschine“)
- 1 stroj za rezanje lepenke
- 1 tiskalni stroj („Tiegedruckmaschine“)
- 2 stroja za rezanje in narezanje („Ritz- und Schneidmaschine“)
- in 1 rezalni stroj za papir v valjih („Rollenschneidmaschine“)

Vprašanja pod šifro „V. H. II-c-46“ na Interreklam d. d. Zagreb, Jurjevska ul. 31.

Star papir

kupuje staino po dobrih cenah cele vagone kakor tudi manjše množine. Ponudbe naj se vpošljejo na:
ZDRUŽENE PAPIRNICI VEČJE PRI LJUBLJANI,
POSTAJA ZALOG.

Jadranska banka

Beograd

Delniška glavica: Kron 120.000.000*—

Rezerva: Kron 60.000.000*—

Trst

Delniška glavica: Lir 15.000.000*—

Rezerva: Lir 5.000.000*—

Podružnice: Beograd, Celje, Caviat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, LJUBLJANA, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Trst — Zadar — Opatija — Wien

Naslov za brzojavke: Jadrska — Baucadria — Adriabank.

Prejema vloge na knjižice, tekoči račun in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji. — Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje. — Naš Amerikanski oddelek stoji v zvezi z vodilnimi bankami v Ameriki in je v neposrednem stiku z našimi izseljenci.

Afiliran zavod:

Frank Sakser State Bank,
New York City, 82 Cortland Stret.